

งานฉลองครบรอบสองร้อยปีของมิสฟลอเรนซ์ ในดิงเกล

Bicentenary Celebrations of Miss Florence Nightingale

ประนอม รอดคำดี กรรณิการ์ สุวรรณโคต สุปาณี เสนาดิสัย และพิมล พันธุ์ไวไล

Branom Rodcumdee, Khannika Suwonnakote, Supanee Senadisai, and Pimon Punwilai

สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทยในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

The Nurses' Association of Thailand Under the Royal patronage of Her Royal Highness the Princess Mother

ความนำ

วันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ. 2020 (พ.ศ. 2563) นี้ เป็นวันครบรอบวันเกิด 200 ปีของ มิสฟลอเรนซ์ในดิงเกล (Miss Florence Nightingale [1820-1910]) ท่านเป็นสตรีที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในประวัติศาสตร์ของอังกฤษ และเป็นผู้ที่ได้รับการยกย่องจากนานาชาติทั่วโลกให้เป็นผู้ก่อการพยาบาลยุคใหม่ (The Founder of Modern Nursing) พยาบาลทั่วโลกจึงได้เฉลิมฉลองครบรอบ 200 ปีวันเกิดของท่านในปีนี้ องค์การอนามัยโลกได้ยกย่องให้เกียรติท่านโดยประกาศให้ **ปี 2020 เป็นปีพยาบาลและผดุงครรภ์** (2020 International Year of the Nurse and Midwife) (WHO, 2019) ในโอกาสครบรอบวันเกิด 200 ปีของมิสฟลอเรนซ์ ในดิงเกล บทความนี้ใคร่ขอเสนอประวัติส่วนตัวและผลงานที่ประจักษ์ต่อชาวโลก และการสืบสานปณิธานของมิสฟลอเรนซ์ ในดิงเกล ในประเทศไทย

ตอนที่ 1 ประวัติส่วนตัวและผลงานที่ประจักษ์ต่อชาวโลก

1.1 ประวัติส่วนตัว มิสฟลอเรนซ์ ในดิงเกล เป็นบุตรสาวคนเล็กของมหาเศรษฐีชาวอังกฤษ บิดาชื่อ William Edward Nightingale มารดาเป็นชาวฝรั่งเศส ชื่อ

Frances Nightingale อาศัยอยู่ในคฤหาสน์ที่สวน เอมเบรี่ (Embley Park) กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ (ดูภาพคฤหาสน์ได้ที่ https://th.wikipedia.org/wiki/ไฟล์:Embley_Park.jpg) ท่านเกิดเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม ค.ศ. 1820 (พ.ศ. 2363) ณ เมืองฟลอเรนซ์ ประเทศอิตาลี ท่านจึงได้รับการตั้งชื่อตามเมืองที่เกิด ท่านได้ศึกษาภาษาอิตาเลียน ละติน กรีก ปรัชญา ประวัติศาสตร์ การเขียน และคณิตศาสตร์ จากบิดาของท่าน รวมทั้งภาษาเยอรมัน และฝรั่งเศส อีกด้วย (Cohen, 1984; Biography.com Editors, 2019)

ในปีค.ศ. 1836 เมื่อมีอายุเพียง 17 ปี มิสฟลอเรนซ์ ในดิงเกล เกิดแรงดลใจต่อการมุ่งมั่นเสียสละเพื่อรับใช้มวลชน ที่มาจากการอธิษฐานตามธรรมเนียมปฏิบัติของคริสเตียน ท่านได้ประกาศความตั้งใจ และเชื่อว่าความรู้สึกอันแรงกล้านี้มาจากพระประสงค์ของพระเจ้าเป็นเจ้า ในค.ศ. 1840 “เมื่ออายุได้ 20 ปี ท่านได้ขออนุญาตบิดามารดาให้ส่งท่านเข้าเรียนวิชาพยาบาล แต่ไม่ได้รับอนุญาตเนื่องจากบิดามารดาของท่านทราบดีว่า การพยาบาลในขณะนั้นอยู่ในสภาพที่เลวร้าย คนที่เป็นพยาบาลก็ล้วนเป็นบุคคลชั้นต่ำ มารยาทหยาบคาย. . . ท่านรู้สึกเสียใจมากแต่ไม่กล้าขัดขืน ท่านมีความเชื่อมั่นว่าชีวิตที่แท้จริงต้อง

เป็นชีวิตที่ต้องบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่เพื่อนมนุษย์” (สุภาณี เสนาดีสัย, 2560)

ค.ศ. 1850 ท่านได้เป็นนักศึกษาพยาบาลที่ Institution of Protestant Deaconesses ในเมืองKaiserswerth ประเทศเยอรมัน “เมื่ออายุได้ 30 ปี ท่านได้ไปเยี่ยมโรงพยาบาลที่ ไคเซอร์เวท และได้พักอยู่ 2 สัปดาห์ เนื่องจากท่านเคยได้ยีนกิตติศัพท์เกี่ยวกับงานของชีนิกาย Deaconesses ซึ่งเปาสเตอร์ทวดอร์ ฟิลด์เนอร์ได้ฟื้นฟูขึ้น ในปีต่อมาคือ ค.ศ.1851ท่านได้สมัครเข้ารับการอบรมวิชาพยาบาลที่นี่เป็นเวลา 3 เดือน และได้ฝึกปฏิบัติงานกับนิกายซิสเตอร์ออฟ แชรริตี้ ในประเทศฝรั่งเศส” (สุภาณี เสนาดีสัย, 2560) ท่านตัดสินใจแน่วแน่ที่จะทำงานพยาบาลเมื่ออายุ 32 ปี โดยครอบครัวของท่านไม่สามารถทัดทานได้ต่อไป งานสำคัญของมิสฟลอเรนซ์ ไนติงเกล คือท่าน “ได้รับตำแหน่งผู้อำนวยการสถาบันการพยาบาลสำหรับสุขภาพสตรีที่เจ็บป่วย ในถนนฮาร์ลีย์เหนือ ที่ลอนดอน กระทั่ง ค.ศ.1854 บิดาของท่านให้ค่าใช้จ่ายปีละ 500 (ประมาณ \$50,000 ในปัจจุบัน) ทำให้ท่านสามารถใช้ชีวิตอย่างสะดวกสบายพร้อมกับปฏิบัติหน้าที่ในอาชีพของเธอ” (วิกิพีเดีย, 2019) ท่านมุ่งงานให้ผู้ป่วยได้รับความสุขสบายและมีสิ่งแวดล้อมที่ดี มีอากาศบริสุทธิ์ มีการเพิ่มเงินเดือนให้แก่พยาบาล การพยาบาลมีการอาบน้ำให้ผู้ป่วย การเช็ดถู ทำความสะอาดพื้น การซักเสื้อผ้าผู้ป่วยรวมอยู่ด้วย ท่านได้ขยายงานพยาบาลออกไปถึงการพักฟื้นหลังจากที่ผู้ป่วยกลับไปอยู่บ้าน ท่านมีกลวิธีที่ทำให้แพทย์และคณะกรรมการบริหารของโรงพยาบาลเห็นด้วยในการจัดระเบียบต่าง ๆ เพื่อประโยชน์แก่ผู้ป่วย ท่านได้เป็นกรรมการจัดตั้งสถานบริการพยาบาลสำหรับสุขภาพสตรีที่เจ็บป่วย ผลงานของท่านได้รับการยกย่องมาก ต่อมาท่านได้รับการติดต่อให้ไปช่วยปฏิบัติงานพยาบาลที่โรงพยาบาลคิงส์ คอลเลจ (King’s College Hospital)

ช่วงท้ายของชีวิต ขณะอยู่ที่เมือง Scutari มิสฟลอเรนซ์ ไนติงเกล ติดเชื้อแบคทีเรียชื่อ brucellosis

เมื่อกลับถึงอังกฤษแล้ว มีอาการไข้ “Crimean Fever” ทำให้มีอาการอ่อนเพลียเรื้อรัง ทำงาน และใช้ชีวิตบนเตียงเป็นเวลาหลายปีต่อมา ในวันเสาร์ที่ 13 สิงหาคม ค.ศ. 1910 มิสฟลอเรนซ์ ไนติงเกลได้เสียชีวิตอย่างสงบสุขในวัย 90 ปี ที่บ้านในเมย์แฟร์ (Mayfair) กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ (Biography.com Editors, 2019)

1.2 ผลงานที่ประจักษ์แก่ชาวโลก

1.2.1 วีรกรรมในช่วงสงครามไครเมีย

The Crimean War (สืบค้นได้ที่ <https://www.history.com/topics/british-history/crimean-war>) สงครามไครเมียเป็นสงครามระหว่างประเทศสหภาพโซเวียตกับประเทศอังกฤษ ฝรั่งเศส ตุรกี และชาติเนีย ในระหว่าง ค.ศ. 1854-1856 (พ.ศ. 2397-2399) ที่แหลมไครเมีย ทะเลดำ มิสฟลอเรนซ์ ไนติงเกล ได้เป็นที่รู้จักจากผลงานการอุทิศตนระหว่างสงครามไครเมีย ในปี ค.ศ. 1854 ท่านได้รับจดหมายจากเลขานุการของ Sir Sidney Herbert ซึ่งเป็นรัฐมนตรีกลาโหมอังกฤษ ได้ขอให้ช่วยหากลุ่มพยาบาลไปดูแลทหารที่บาดเจ็บในไครเมีย ในวันที่ 21 ตุลาคม ค.ศ. 1854 ท่านพร้อมกับคณะนางพยาบาลอาสาสมัครพยาบาลหญิง 38 คนที่ได้รับการฝึกจากเธอ ออกจากเมืองลอนดอน เดินทางผ่านประเทศฝรั่งเศส ได้ไปถึงเมือง Constantinople (ปัจจุบันคือเมืองอิสตันบูล ประเทศตุรกี) เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน และไปยังแนวรบ ไครเมีย ประเทศตุรกี ที่ซึ่งโรงพยาบาลของฐานทัพของอังกฤษ (the British base hospital) ตั้งอยู่ห่างออกไป 545 กิโลเมตร ข้ามทะเลดำ (the Black Sea)

ในต้นเดือนพฤศจิกายน เมื่อถึงค่ายทหาร Selimiye Barracks ในเมือง Scutari (ปัจจุบันคือเมือง Uskudar ประเทศตุรกี) อยู่ใกล้เมือง Constantinople (National Army Museum, 2019) ท่านพบว่าทหารที่บาดเจ็บนั้นอยู่กันอย่างแออัดมาก โรงพยาบาลควรบรรจุผู้ป่วยได้ 1,700 คน แต่ขณะนั้นมีทหารบาดเจ็บประมาณ 3,000-4,000 คน สถานที่สกปรก การสุขาภิบาลไม่ดี ไม่มีการถ่ายเทอากาศ

ที่เพียงพอ ผู้ป่วยนอนบนพื้นเนื่องจากมีเตียงไม่พอ มีผ้าปูที่นอนน้อยมาก ทหารที่บาดเจ็บส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในเครื่องแบบที่เป็นโคลน มีเลือดติดแข็งกรัง และเปรอะเปื้อนฝุ่นเขม่าดินปืน ไม่มีของเครื่องใช้ที่จำเป็น เช่น อ่างล้างหน้า สบู่ ผ้าเช็ดตัว มีด ส้อม ทหารรับประทานอาหารด้วยมือ อาหารที่แจกให้แก่ผู้บาดเจ็บก็เป็นอาหารที่แทบรับประทานไม่ได้ การแจกอาหารแต่ละครั้งใช้เวลาถึง 4 ชั่วโมง ช่วงกลางวันไม่มีพยาบาลดูแล ที่พักของพยาบาลก็สกปรก อยู่กันอย่างแออัด พยาบาลต้องรับประทานอาหารในค่ายทหาร แพทย์มีงานล้นมือ และขาดแคลนยา อาหารมีไม่พอเพียง และความเป็นอยู่ไม่ถูกสุขลักษณะ ทหารจำนวนมากเสียชีวิตจากการติดเชื้อโรคไข้ไทฟอยด์และอหิวาตกโรคมากกว่าการได้รับบาดเจ็บจากสงคราม ท่านและผู้ร่วมอุดมการณ์ได้ตัดสินใจในทันทีจัดการปรับปรุงคุณภาพของความเป็นอยู่ในด้านสุขอนามัยและการสุขาภิบาล โดยเริ่มทำความสะอาดหน่วยพยาบาลผู้ป่วย จัดล้างตั้งแต่พื้นจรดฝาเพดาน เครื่องนอน เสื้อผ้า แยกผู้ป่วยโรคติดต่อ ได้จัดตั้งโรงซักฟอกขึ้น 1 แห่ง ทำให้ทหารที่เจ็บป่วยได้มีเสื้อผ้าและผ้าปูเตียงที่สะอาด ภรรยาทหารช่วยดำเนินการเปิดโรงครัว 5 แห่งเพื่อให้ทหารได้รับประทานอาหารที่เหมาะสม ทำการซ่อมแซมตึก และอุปกรณ์ทุกชิ้นอย่างถี่ถ้วน และจัดระบบการรักษาดูแลคนไข้ใหม่ เปิดบริการห้องอ่านหนังสือ และห้องเรียนช่วยเสริมปัญญา และการพักผ่อนหย่อนใจ (Biography.com Editors, 2019) ท่านได้ใช้เวลาทุกนาทีเอาใจใส่ดูแลทหารที่บาดเจ็บด้วยความเมตตา ในช่วงเย็นถึงค่ำคืน ในเวลากลางคืนท่านยังคงเดินเยี่ยมตรวจทหารที่บาดเจ็บโดยถือตะเกียงดูอาการป่วย ทำให้ทหารเหล่านี้เกิดความอบอุ่นใจ ประทับใจและขนานนามท่านว่าสุภาพสตรีกับตะเกียง “the Lady with the Lamp” บ้างก็ให้ชื่อท่านว่านางฟ้าของใครเมีย “the Angel of the Crimea” (ดูภาพท่านในโรงพยาบาลที่ Scutary ในปี ค.ศ. 1856 ได้ที่ <https://collection.nam.ac.uk/detail.php?acc=1984-10-56-1>) ท่านได้ใช้เวลาประมาณ

2 เดือน ในการปฏิรูปโรงพยาบาลได้สำเร็จ ในระยะเวลา 6 เดือน สามารถลดอัตราการตายของทหารลงเหลือร้อยละ 2.2 จากเดิมในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 1855 อัตราตายของทหารเจ็บป่วยสูงถึง ร้อยละ 42.7 (National Army Museum, 2019; Cohen, 1984)

ในเดือนกรกฎาคม ค.ศ.1856 ท่านที่ซึ่งสงครามสงบโรงพยาบาลปิดกิจการลงที่ละแห่ง มีสฟลอเรนซ์ นัตติงเกลในวัย 36 ปี และพยาบาล เดินทางกลับประเทศอังกฤษเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม ท่านกลับสู่สหราชอาณาจักรในฐานะวีรสตรี และได้เข้าเฝ้า พระนางเจ้าวิกตอเรีย แห่งสหราชอาณาจักร และได้รับพระราชทานเข็มประดับเพชร “Nightingale Jewel” ซึ่งแสดงถึงการยกย่องอย่างสูงสุด และได้รับเงินรางวัลถึง \$250,000 จากรัฐบาลอังกฤษต่อมา ในค.ศ. 1907 ได้รับรางวัล “Order of Merit”

1.2.2 การก่อตั้งโรงเรียนพยาบาล เมื่อปี 1859 ท่านได้ก่อตั้งโรงเรียนพยาบาล ชื่อว่า The Nightingale Training School for Nurses ในโรงพยาบาล St. Thomas' Hospital ซึ่งท่านได้ใช้เงินรางวัลที่ได้รับก่อตั้งโรงพยาบาลแห่งนี้ ในกรุงลอนดอน เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม ค.ศ. 1860 ที่ซึ่งได้วางรากฐานทางวิทยาศาสตร์ของการศึกษาพยาบาลเป็นครั้งแรก นับว่าเป็นสถาบันผลิตพยาบาลยุคใหม่แห่งแรกของโลกที่ท่านดำเนินการควบคู่ไปกับโรงพยาบาล และโรงเรียนแพทย์ที่โรงพยาบาล St. Thomas ทำให้อาชีพพยาบาลได้รับการยกย่องในสังคม ปัจจุบันโรงเรียนแห่งนี้มีชื่อว่า Florence Nightingale Faculty of Nursing, Midwifery Palliative Care, King's College London (ดูภาพได้ที่ <https://www.kcl.ac.uk/nmpc>)

1.2.3 ผลงานที่บันทึก มีสฟลอเรนซ์ นัตติงเกลชอบบันทึกเรื่องราวที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน และแสดงความคิดเห็นอย่างลึกซึ้งต่อสิ่งที่พบ มีการบันทึกประจำวัน (Diary) และหนังสือที่มีผู้ตีพิมพ์เผยแพร่จำนวนมาก(ดูชื่อหนังสือได้ที่ https://www.goodreads.com/author/list/63031.Florence_Nightingale) อาทิใน ค.ศ. 1859 ท่านได้แต่งหนังสือ

ชื่อว่า Notes on Nursing: What It Is, and What It Is Not (สืบค้นต้นฉบับเต็มได้ที่ <https://digital.library.upenn.edu/women/nightingale/nursing/nursing.html>) ถือว่าเป็นหนังสือเล่มแรกทางการพยาบาลที่วางรากฐานการปฏิบัติการพยาบาลสมัยใหม่ ซึ่งแตกต่างจากวิชาการแพทย์ที่เน้นการรักษา ท่านได้รับการยกย่องให้เป็นนักทฤษฎีการพยาบาลคนแรก มีเนื้อหาสำคัญของทฤษฎีสิ่งแวดล้อม (http://nursing-theory.org/nursing-theorists/Florence-Nightingale.php) ที่เน้นการรักษาความสะอาดของสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยของผู้ป่วย การดูแลแบบองค์รวมครอบคลุมร่างกาย จิตใจและสังคม และทุกมิติของการดูแลผู้ป่วย หนังสือสำคัญอีกเล่มได้แก่ Notes on Hospital ที่เขียนไว้ในปีเดียวกัน (สืบค้นต้นฉบับเต็มได้ที่ <https://archive.org/details/notesonhospital01nighgoog/page/n10>)

1.2.4 ผลงานระดับโลกที่ได้รับการจารึก
มิสฟลอเรนซ์ นัตติงเกล ได้นำเสนอรายงานสถิติการตายของทหารในสงครามระหว่าง ค.ศ. 1854-1855 ในลักษณะของภาพครึ่งวงกลม แสดงสาเหตุการตายที่ต่างกันของทหารในแต่ละเดือน ที่สัมพันธ์กับการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมของโรงพยาบาล และโภชนาการ ในปี 1874 ท่านจึงได้รับการยกย่องให้เป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของ American Statistical Association ในปี 1859 ท่านได้รับเลือกให้เป็นสมาชิกสตรีคนแรกในฐานะสมาชิกกิตติมศักดิ์ของ The Royal Statistical Society (Johnson & Kotz, 1977)

1.2.5 มิสฟลอเรนซ์ นัตติงเกลได้รับการยกย่องและมีเกียรติประวัติจากผลงานที่เด่นชัดปรากฏทั่วโลกทั้งในลักษณะหนังสือ และเหรียญตราจากราชวงศ์ต่าง ๆ และอื่น ๆ อาทิ 1) Lytton Strachey ได้เขียนหนังสือชื่อ Eminent Victorians ยกย่องท่านในฐานะสตรีที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่างแห่งยุค 1920s-1930s (Southern, 2017) 2) การรณรงค์เรื่อง “ปฏิญญาฟลอเรนซ์ นัตติงเกล” ซึ่งกระตุ้นพยาบาลระดับผู้นำทั่วโลกที่ร่วมกันร่างข้อเสนอแนะเพื่อมุ่งหวังให้เกิดการเคลื่อนไหวของคนระดับรากหญ้าเพื่อ

สุขภาพดีถ้วนหน้า และได้รับการประกาศเป็นปฏิญญาให้ทั่วโลกได้นำสู่การปฏิบัติ เริ่มต้นในปี ค.ศ. 2007 (The Nightingale Initiative for Global Health, 2007) 3) โรงพยาบาลหลายแห่งทั่วโลกได้รับการตั้งชื่อของท่าน เช่นในประเทศตุรกี 4) มีพิพิธภัณฑ์และอนุสาวรีย์ของท่าน เช่นที่ London, Derby, Istanbul, Chiba University ประเทศญี่ปุ่น มหาวิทยาลัย Tarlac state ประเทศฟิลิปปินส์ และในประเทศไทย

ตอนที่ 2 การสืบสานปณิธานของมิสฟลอเรนซ์ นัตติงเกลในประเทศไทย

ในประเทศไทย พยาบาลไทยได้ยอมรับและยกย่องให้ มิสฟลอเรนซ์ นัตติงเกล เป็นผู้ก่อกำเนิดวิชาชีพการพยาบาลยุคใหม่เช่นเดียวกับนานาชาติ และเป็นผู้นำต้นแบบของนักบุกเบิก นักพัฒนา และนักปฏิรูป ที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรมและจริยธรรม การสืบสานปณิธานของท่านที่ทําเป็นประจำปีและต่อเนื่อง ใคร่ขอนำเสนอใน 3 เรื่องที่สำคัญดังนี้

2.1 มหกรรมการเฉลิมฉลองวันพยาบาลสากล (International Nurses Day) สภากาชาดระหว่างประเทศ (International Council of Nurses[ICN]) ได้เฉลิมฉลองวันพยาบาลสากล ครั้งแรกในปีค.ศ. 1965 ต่อมาในเดือนมกราคม ค.ศ.1971ได้เลือกวันที่ 12 พฤษภาคม ให้มีการเฉลิมฉลองวันคล้ายวันเกิดของมิสฟลอเรนซ์ นัตติงเกล เพื่อร่วมกันรำลึกคุณความดีของท่าน และให้พยาบาลทั่วโลกได้ดำเนินรอยตามการเป็นผู้มีอุดมการณ์ต่อการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ เพื่อมวลมนุษยชาติอย่างแท้จริง และกำหนดแนวทางให้พยาบาลในกว่า 130 ประเทศ (ICN, 2019) ได้ร่วมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญาสุขภาพประจำปีซึ่งเปลี่ยนไปตามปัญหาที่พลเมืองโลกประสบอยู่ โดยยึดตามคำขวัญและแนวทางที่ ICN แจ้งล่วงหน้า

การจัดงานวันพยาบาลสากลในประเทศไทย สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ฯ และสภาการพยาบาล ร่วมกับ

สถาบันการศึกษาพยาบาล และสถานบริการสาธารณสุข ทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ ครอบคลุมพยาบาลทั่วประเทศได้จัดกิจกรรมหลักได้แก่การจัดประชุมวิชาการ การจัดนิทรรศการ และการให้บริการสุขภาพแก่สาธารณชนทั่วไป ประเด็นหลักที่เข้าร่วมกับสภายาบาลระหว่างประเทศได้ร่วมรณรงค์ตามคำขวัญมาตั้งแต่ ค.ศ.1986 (พ.ศ. 2529) ถึง ค.ศ.2019 (พ.ศ. 2562) ครอบคลุมอิทธิพลของพลังพยาบาลที่มีต่อสุขภาพของประชาชนทุกวัย ทุกมิติของการดูแล ปัญหาสุขภาพที่สำคัญ สิ่งแวดล้อม ระบบบริการสุขภาพ และวิชาชีพการพยาบาล ทุกเรื่องได้รับอนุญาตจาก ICN ให้แปลเป็นภาษาไทยและจัดทำเป็นหนังสือซึ่งได้แจกจ่ายไปยังสถาบันต่าง ๆ ส่วนต้นฉบับภาษาอังกฤษศึกษาค้นคว้าได้จากสภายาบาลระหว่างประเทศ (สืบค้นได้ที่ <http://www.old.icn.ch/publications/international-nurses-day/>)

2.2 ในระบบการศึกษาพยาบาล สถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทย ในระยะแรกเริ่ม น่าจะได้รับอิทธิพลจากโรงเรียนพยาบาลของ มิสฟลอเรนซ์ ไนติงเกล ที่เป็นลักษณะอิงอยู่กับโรงพยาบาล (Hospital base school) ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ได้มีเนื้อหาให้ศึกษา ประวัติและผลงานของท่านและทฤษฎีสิ่งแวดล้อมในวิชา ทฤษฎีการพยาบาล ท่านได้รับการยกย่องให้เป็นต้นแบบอย่างของพยาบาล ภาพของท่าน รูปหล่อของมิสฟลอเรนซ์ ไนติงเกลยืนถือตะเกียง หรือรูปปั้นครึ่งลำตัว มีประดิษฐานเพื่อการรำลึกถึง และสมควรแก่การเคารพบูชา ได้จัดตั้งอยู่ในสถานที่อันทรงเกียรติของสถาบันการศึกษาพยาบาล และองค์กรการพยาบาลต่าง ๆ ในประเทศไทย ในประเพณีของพิธีกรรมมอบหมวกพยาบาลแก่นักศึกษาพยาบาล ได้ใช้สัญลักษณ์ของตะเกียงไนติงเกลและแสงเทียน ในชุดขาว และได้สวมหมวกสีขาวซึ่งถือว่าเป็นสัญลักษณ์ของการมีคุณธรรมซึ่งได้ใช้สืบทอดมาจากหมวกของแม่ชีผู้ทรงศีล นิกาย Deaconesses หรือใช้ในพิธีกรรมของการไหว้ครูเพื่อแสดงความกตัญญูต่อเวทที่แม่ผู้มีพระคุณที่ได้ถ่ายทอด

วิทยาการพยาบาลที่ทรงคุณค่าแก่ศิษย์

2.3 ในระบบปฏิบัติการพยาบาล มีการมอบเหรียญฟลอเรนซ์ ไนติงเกล (Florence Nightingale Medal) ซึ่งเป็นเหรียญรางวัลเกียรติยศสูงสุดสำหรับพยาบาลดีเด่นทั่วโลก สำหรับความกล้าหาญและการอุทิศตนอย่างยอดเยี่ยมในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากสงครามหรือภัยพิบัติทางธรรมชาติ และแก่การทำงานที่เป็นแบบอย่าง นำายกย่อง และจิตวิญญาณแห่งการบุกเบิกอันสำคัญ ต่อทางด้านสาธารณสุขและการพยาบาลศาสตร์ เหรียญนี้มอบทุก 2 ปี แก่ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศประจำประเทศไทย (สภากาชาดไทย, 2554; คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ, 2016) โดยได้เข้ารับพระราชทานจากองค์อุปนายิกาผู้อำนวยการสภากาชาดไทย ปัจจุบันคือ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

บทสรุป

มิสฟลอเรนซ์ ไนติงเกล เป็นพยาบาลที่มาจากครอบครัวของมหาเศรษฐีชาวอังกฤษที่มีสถานภาพทางสังคมสูงมาก แรงบันดาลใจให้ท่านปรารถนาที่จะเป็นพยาบาลมาจากศรัทธาที่มีต่อพระผู้เป็นเจ้า ท่านได้เป็นสตรีที่มีชื่อเสียงสูงสุดในประวัติศาสตร์ของประเทศอังกฤษ และเป็นพยาบาลผู้นำที่ได้รับการยกย่องจากพยาบาลทั่วโลกว่าเป็นผู้ก่อกำเนิดการพยาบาลยุคใหม่ ท่านได้รับสมญานามว่า “The Lady with the Lamp” ซึ่งได้เป็นต้นแบบอย่างของพยาบาลที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม ท่านได้ริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์อย่างมหาศาลในการปฏิรูปสุขอนามัยส่วนบุคคล และสิ่งแวดล้อมในโรงพยาบาล สร้างระบบการศึกษาพยาบาลที่มีการฝึกอบรมพยาบาลโดยมีวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐาน และให้การดูแลแบบองค์รวม สร้างทฤษฎีสิ่งแวดล้อมของไนติงเกล ท่านเป็นนักปฏิรูป นักพัฒนาและนักบริหาร ในโอกาสงานฉลองครบรอบ 200 ปีของ มิสฟลอเรนซ์ ไนติงเกล ขอ

พยาบาลในประเทศไทยร่วมกับนานาชาติได้น้อมรำลึกถึงคุณความดีของท่านและตั้งปณิธานในการสืบสานเจตนารมณ์ที่ดีที่พยาบาลพึงมีให้แก่สุขภาพของมวลมนุษยชาติ

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการกาชาดระหว่างประเทศ. (2016). *รางวัลเหรียญฟลอเรนซ์ ไนติงเกลประจำปี 2013*. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2562, จาก <https://blogs.icrc.org/th/2016/07/07/273-florence-nightingale-medal-ifrcicrc/>
- วิกิพีเดีย. (2019). *ฟลอเรนซ์ ไนติงเกล*. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2562, จาก https://th.wikipedia.org/wiki/ฟลอเรนซ์_ไนติงเกล
- สุปาณี เสนาดีสัย. (2560). การพยาบาลยุคมิสไนติงเกล. ใน สุปาณี เสนาดีสัย, และวรรณภา ประไพพานิช. (บก.). *การพยาบาลพื้นฐาน* (ปรับปรุงครั้งที่ 1, หน้า 22-28). กรุงเทพมหานคร: จุฑาทอง.
- สภากาชาดไทย. (2554). พระราชทานเหรียญฟลอเรนซ์ ไนติงเกล. *สารบรรเทาทุกข์*, 15(193). 1.
- Biography.com Editors. (2019). *Florence Nightingale Biography*. Retrieved September 5, 2019, from <https://www.biography.com/scientist/florence-nightingale>
- Cohen, I. B. (1984). Florence Nightingale. *Scientific American*, 250(3), 128-137.
- Florence Nightingale Faculty of Nursing, Midwifery & Palliative Care. (2019). *History*. Retrieved September 5, 2019, from <https://www.kcl.ac.uk/nmpc/about-us/history>
- History.com Editors. (2019). *Florence Nightingale*. Retrieved September 5, 2019, from <https://www.history.com/topics/womens-history/florence-nightingale-1>
- Johnson, N. L., & Kotz, S. (Eds.). (1977). *Leading personalities in statistical sciences: From the Seventeenth Century to the present*. New York: John Wiley & Sons.
- National Army Museum. (2019). *Florence Nightingale: The Lady with the Lamp*. Retrieved September 5, 2019, from <https://www.nam.ac.uk/explore/florence-nightingale-lady-lamp>
- Southern, J. (2017). A lady 'in Proper Proportions'? Feminism, Lytton Strachey, and Florence Nightingale's reputation, 1918-39. *20 Century British History*, 28(1), 1-28.
- The Nightingale Initiative for Global Health. (2007). *Nightingale Declaration for A Healthy World*. Retrieved September 5, 2019, from https://www.nightingaledclaration.net/the_declaration/index.html
- International Council of Nurses[ICN]. (2019). *12 May 2019 : Happy International Nurses Day !*. Retrieved September 5, 2019, from <https://www.icn.ch/news/12-may-2019-happy-international-nurses-day>
- World Health Organization[WHO]. (2019). *Executive Board designates 2020 as the "Year of the Nurse and Midwife"*. Retrieved September 30, 2019, from <https://www.who.int/hrh/news/2019/2020year-of-nurses/en/>